

УДК 658

Кілочко Н. - ст. гр. БЕ-51

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИЙНЯТТЯ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ З УРАХУВАННЯМ ФАКТОРА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. С.Є. Хрупович

У маркетинговій діяльності часто виникають ситуації, за яких доводиться приймати рішення, виходячи з недостатньо чітко визначених умов та оперуючи не завжди надійною інформацією. У таких випадках виникає потреба в оцінюванні ймовірності досягнення тих чи інших результатів: якщо приймається рішення. Існує два основних методи, які дозволяють приймати рішення з урахуванням фактора невизначеності і які підтримує **Excel**: стандартні відхилення та довірчі інтервали.

Стандартне (середнє квадратичне) відхилення — це ступінь відхилення усіх значень ознаки від свого середнього показника. Стандартне відхилення є одним із найважливіших методів, що допомагають визначити, наскільки змінюється певна величина: Чим більше стандартне відхилення, тим ширший діапазон змін значень цієї величини.

Довірчий інтервал — це інтервал, що дозволяє оцінити із заданою точністю невідоме значення генеральної сукупності. Таке невідоме значення називається довірчим, а його границі — довірчими границями (верхні та нижні границі). В їхніх межах можна мати деякий рівень упевненості щодо наявності конкретного значення ознаки генеральної сукупності.

Довірчі інтервали знаходять широке застосування при проведенні дослідження ринку. Припустімо, що розглядається питання про відкриття нового магазину. Важливим критерієм при вирішенні цього питання може бути кількість потенційних покупців, що будуть проходити повз цей магазин. Щоб з'ясувати це, можна кожного дня протягом деякого періоду підраховувати кількість пішоходів. Ці результати створять вибірку з генеральної сукупності усіх можливих днів, коли магазин буде працювати. Після цього можна підрахувати середній показник результатів цих спостережень й отримати певну цифру.

На значення довірчих інтервалів впливають декілька факторів, одним з яких є стандартне відхилення результатів спостережень. З цим фактором нічого не можна зробити, оскільки він базується на даних, отриманих в результаті спостережень.

Іншим фактором є точність (рівень надійності), значення його можна регулювати. Чим більша ширина довірчого інтервалу, тим вища точність оцінки. Отже, дослідник стикається з вибором: можна зменшити інтервал, зменшивши рівень надійності, наприклад, до 90 %, але при цьому не тільки зменшиться інтервал, а й знизиться ступінь довіри до отриманих оцінок, а можна збільшити розміри вибірки — спосіб зменшення інтервалу із збереженням при цьому прийнятного ступеня довіри. Проте повної гарантії точності оцінки останній спосіб не дає. Може навіть статися, що зростання розмірів вибірки призведе до зростання стандартного відхилення. І це обов'язково станеться, якщо отримані додаткові результати спостережень досить значно відрізнятимуться від середнього значення попередньої вибірки.